Cumhuriyet

Onbirinci yıl sayı: 4458

İSTANBUL — CAĞALOĞLU

Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul, No 246
Telefon: Başmuharrir ve evi: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı 24299 - 24290

Cumartesi 10 Birinciteşrin 1936

Tarihten bir yaprak

Bir Türk camiasının adı

Büyük bir varlığı, yüksek bir sahibliği, daima hür yaşamış bir efendiliği hiçbir kelime "Ata„ sözünden daha doğru, daha canlı ifade edemez. Bu isimde Türklüğün cevheri, tılsımı, bükülmez kolunun ve dönmez yüzünün ifadesi vardır.

Ankara (Telefonla) 9 birinciteşrin

Tarihin inkâr ve itiraz kabul etmez hakikatlerindendir ki Antakya, İskenderun ve havalisinde bugün oturmakta bulunan Türkler oraların en aşağı *kırk asırlık* sahib ve sakinleridir. Şu iman dolu intizar günlerinde bu tarihî hakikati hatırlamak nekadar zevkşe hatırlatmak ta o kadar vazifedir.

Türk vatanının, hürriyet ve istiklâline kavuştuğu sıralarda idi: BÜYÜK VE KUTSAL KURTARICI Adanayı şereflendirmişti. Orada kendisine sevinc ve cümbüşle şükran ve minnetlerini sunan bahtiyar alaylar arasında bir de matem kafilesi vardı; bu kafile Antakya ve İskenderundan gelen heyetti. Vatanlarının elemini bir kor gibi yüreklerinde taşıyan bu kafilenin başında siyahlara bürünmüş Türk kızları bulunuyordu. Esaretin, mahrumiyet ve mahkûmiyetin yanan ve yakan feryadı asıl bu Türk kızlarının seslerinde titriyordu; Atatürke yurdlarının feryadını bunlar hıçkırmış, Ulu Halâskâra bunlar derd dökmüştü.

Atatürk, bunlara daha o vakit yukariki hakikati ifade buyurdu ve kırk asırlık bir Türk mevcudiyetinin çocukları olduklarını yalnız kendilerine değil, bütün dünyaya anlattı. Atatürkün gür ve gürbüz sesile daha o zaman ifade ettiği bu tarihî hakikat şimdi zincirlerini kırarak kırk asırlık bir Türk camiasını mahkûm bir kalabalık halinden hâkim bir varlık şekline getirmek üzere bulunuyor.

İşte bu mülâhazadır ki bizi Türk tarihinin yaprakları içinde basit bir araştırma yapmağa sevketti ve biz orada bu ırktaşlarımızın ismini derhal bulduk: HATAY Türkleri.

Tarih bilenlerin hatıralarını tazelemiş, bilmiyenlere de bir hakikat öğretmiş olmak için hemen söyliyelim ki Antakya, İskenderun ve havalisinin sahibi olan bu Türkler, Orta Asya ve Altaylardan kalkarak ilkönce Asyaya ve ondan sonra bütün yeryüzüne yayılıp genişliyen Türklerin bir parçasıdır. Bunların bir kısmı Çinin şimaline gidip orada yerleşmişler ve o havaliye kendi isimlerini vermişlerdir. Çinin şimalindeki memleketler tarih kitablarında hâlâ «Hatay» diye zikrolunmaktadır. Bu Hatay Türkleri bütün Anadoluya yayıldıkları gibi Antakya, İskenderun ve havalisine de gelip yerleşmişlerdir. İşte bugün Antakya, İskenderun ve havalisinde yaşıyan Türkler o Hatay Türklerinin çocuklarıdır. Bu Türk çocukları tarihin seyri içinde örselenegelmiş olmakla beraber cedlerinin asaletini mukaddes bir emanet gibi ve kıskanc bir itina ile bugüne kadar muhafaza etmişlerdir. Gene tarihin şehadetile sabittir ki bunların Anadoluda ilk merkezleri Kızılırmak havzasındaki «Hatusas» denilen yerdi.

Hatay, Hata, Ata, Eti: Bunlar hep ayni kökten gelen ve hepsi ayni mana ifade eden Türk kelimeleridir. Bu kelimeleri filoloji yolile tahlile lüzum görmüyoruz; çünkü bunların manasını bilmiyen bir tek Türk yoktur.

Hürriyet ve istiklâline kavuşması muhakkak, ve bu kavuşma günü yakın olan o ırktaşların hangi tarih yolile ve nereden geldikleri bu suretle malûm olunca artık kendilerine tarihî isimlerini vermekten ve müstakil varlıklarında bu şerefli isimle yeni hayata karışmalarını temenni etmekten daha tabiî birşey olamaz. Bu büyük ad: «HATAY» dır.

Evet Antakya, İskenderun ve havalisinin coğrafya ismi Hataydır; burada yaşıyan Türkler Türk atalarının mümessili olan «Hata» lardır; Atalardır.

Büyük bir varlığı, yüksek bir sahibliği, daima hür yaşamış bir efendiliği hiçbir kelime «Ata» sözünden daha doğru ve daha canlı ifade edemez. Antakya, İskenderun ve havalisi Türkleri en aşağı kırk asırlık... dört bin senelik cedlerinden tevarüs ettikleri şerefi ancak bu «Hatay» kelimesinin güçlü omzuna tevdi ederek müstakbel nesillere isal edebilirler.

Bu isimde Türklüğün cevheri, tılsımı, bükülmez kolunun ve dönmez yüzünün ifadesi vardır.

Tarihin şehadetinden de kuvvet alan bir lojikle söylüyoruz: Antakya, İskenderun ve havalisine, orada yaşıyan Türklere, orada elbette ve elbette tessüs edecek olan müstakil Türk varlığına lâyık olan isimler şunlardır:

Hatay = o havalinin adı;
Hatalar = Hatayda yaşıyan Türklerin adı;
Hatay devleti = Hatayda teessüs edecek Türk varlığının adı.

Siird saylavı
İsmail Müştak MAYAKON

Tevfik Paşanın cenazesi dün kaldırıldı

Osmanlı İmparatorluğunun son Sadrazamı Tevfik Paşanın cenaze merasiminden bir intıba

Vefat ettiğini dün yazdığımız Osmanlı İmparatorluğunun son Sadrıazamı Tevfik Paşanın cenazesi, dün saat 11 de Kodaman sokağındaki evinden kaldırılmıştır. Bir müfreze polisle bir müfreze asker cenazenin yan taraflarında yer almış ve bütün eski devrin nazırları, mebusları cenaze merasimine iştirak etmişlerdir.

Asırdide Sadriazamın cenazesi Teşvikiye yolile Teşvikiye camisine getirilmiş ve burada namazı kılındıktan sonra askerler tabutu cenaze otomobiline koymuşlardır.

Cenaze merasimine iştirak edenler de otomobillerle otomobili takib etmişlerdir. Cenaze Beşiktaşta Yahyaefendi dergâhına götürülmüş ve orada hazırlanan mezar başında eski başkonsoloslardan Fahreddin kısa bir hitabede bulunarak merhumun meziyetlerinden bahsetmiştir.

Gözyaşları arasında merhum ebedî istirahatgâhına tevdi edilmiş ve merasime son verilmiştir.

Dünya para vaziyeti

İngiliz lirası mütemadiyen düşüyor

Türkofis Ankaraya mühim bir rapor gönderdi

Türkofis şubeleri merkeze son bir hafta içindeki piyasa vaziyetini etraflı bir şekilde gösteren birer rapor göndermişlerdir. Bu raporlar Avrupada bir çok dövizlerin düşürülmesinden sonra hâsıl olan vaziyetin piyasadaki tesirlerini açık olarak göstermektedir.

Avrupada parasını resmen düşüren memleketlerin yalnız Fransa, İsviçre, İtalya, Estonya gibi birkaç memlekete inhisar etmesi ve diğer memleketlerin para vaziyetlerini henüz resmî olarak tayin etmemiş bulunması, ihracat işlerimizin alacağı şekil hakkında henüz kat'î kararların verilmesine imkân bırakmamaktadır. Maamafih, başta Türk parası olmak üzere, şimdilik en mühim alıcı piyasamız olan Almanyanın markın kıymetini muhafaza edişi ihracatçılarımızı kısmen tatmin etmektedir. İmkân bulunan ahvalde Türk parası esasile satış yapılmaktadır.

Bugünkü mütereddid vaziyet, tabiî olarak Almanyadan başka memleketlere yapılan ihracatımız için müstekar değildir.

Umumî istikrarın bir iki hafta için de temin edileceği ümidi kuvvetlidir.

Altından ayrılan paraların vaziyeti

Son günlerde başta sterlin olmak üzere altın esasından ayrılmış olan paraların esasen düşürülmüş olan fiatlarından da daha ziyade düştükleri görülmektedir.

Meselâ evvelki gün sterline 616 - 619 kuruş fiat veren Merkez Bankası, dün

[Arkası Sa. 5 sütun 4 te]

Fransız komünist partisi hududda nümayiş yapacak

Alman gazeteleri bu karara şiddetle hücum ediyorlar

Paris 9 (Hususî) — Fransız komünist fırkası önümüzdeki cumartesi ve pazar günleri Alzas Loren vilâyetinin muhtelif şehirlerinde 120 nümayiş yapmak üzere hükûmetten müsaade istemişlerdir. Başvekil M. Leon Blum Fransız komünistlerin Alzas Lorende ancak 10 nümayiş mitingi yapmalarına müsaade vermiştir.

M. Leon Blum

Komünist fırkasının bir protestosu

Paris 9 (Hususî) — Komünist fırkası cumartesi ve pazar günü için Alzas Lorende 120 nümayiş mitingi yapmak üzere büyük hazırlıklar görmektedir. Fırka kâtibi umumisi hükûmetin nümayişleri tahdid kararına muvafakat edemiyecek -

[Arkası Sa. 3 sütun 1 de]

Başvekilimizin dünkü temasları

Ankara 9 (Telefonla) — Başvekil İsmet İnönü bugün saat 2 de Hariciye Vekâletine giderek Hariciye Vekil Vekili Saracoğlu Şükrü ve Hariciye Umumî Kâtibi Numan Rıfatla bir müddet görüşmüştür.

İsmet İnönü Hariciyede İrana gidecek olan heyet reisi Cemal Hüsnüyü kabul ederek kendisile bir müddet görüşmüştür.

YARIM ADAM

Kıymetli ve mütefekkir genclerimizden Doçent Hilmi Ziyanın uzun itinalarla hazırladığı bu romanı yakında neşre başlıyacağız.

Sancak Türklerinin mukadderatı için

Türkiye, Fransız hükûmetine bir nota verdi

Iskenderun ve Antakya Türkleri imha mı edilmek isteniyor?

Eski Osmanlı paşazadeleri beşikte iken vali tayin edildikleri gibi, yüzlerce Antakyalı münevver gence memuriyet verilmezken bir mekteb çocuğuna Antakya maliye muhasibliği verilmiş

Ankara 9 (A.A.) — Haber aldığımıza göre, İskenderun ve Antakya Türk ahalisinin mukadderatı hakkında Fransa hükûmetine bir nota verilmiştir.

Fransanın hareketi Cenevrede takdir edildi

Cenevre 9 (A.A.) — Milletler Cemiyetinin siyasî komisyonu mandalar meselelerini tetkik ettikten sonra Asambleye teklif edilecek karar suretini kabul etmiştir.

Bu karar suretinde, Suriye ve Lübnanın istiklâle doğru gitmesi için Fransanın sarfettiği gayretler takdir olunmakta ve istiklâl meselelerine aid müşkülle-

[Arkası Sa. 8 sütun 4 te]

Güzel İskenderundan bir manzara: Fener caddesi

Japonya Çinle anlaşmak istiyor

Bunun için Mareşal Çankayşeke 6 maddelik bir teklif yaptı

Tokyo 9 (A.A.) — Gazeteler, Japonyanın Chiang Kai - Cheke aşağıdaki altı teklifin gönderilmiş olduğunu yazmaktadırlar:

1 — Üçüncü bir devlet tarafından yapılması muhtemel bir Kızıl istilâsına karşı Çinla Japonya arasında müşterek bir müdafaa prensipi vücude getirilmesi,

2 — Nankin hükûmetinin, Çinin şimalindeki beş muhtar eyalete daha geniş haklar bahşetmesi,

3 — Japonya aleyhindeki faaliyetlerin kontrolü,

4 — Çin gümrük tarifelerinin yeniden gözden geçirilmesi,

5 — Çin - Japon münakalâtının inkişaf ettirilmesi,

6 — Nankin hükûmetinin bütün dairelerinde Japon müşavirleri bulunması.

Mareşal Çankayşek

Japon elçisinin ziyareti

Nankin 9 (A.A.) — Japon büyük elçisi Kavagoe ile Mareşal Çankayşek arasındaki ilk mülâkat elçinin Mareşale yaptığı nezaket ziyaretile başlamıştır.

Artvin halkının Atatürke şükranları

İktısad ve Maliye Vekilleri Bitliste

Artvin 9 (A.A.) — Artvin halkile köy muhtarları tarafından bugün Reisicumhur Atatürke aşağıdaki telgraf çekilmiştir:

Büyük Türk milletini dünya medeniyetinin üstüne çıkararak refah ve saadet seviyesine eriştirmek hususundaki

[Arkası Sa. 8 sütun 3 te]

Sovyet Rusya intibaları
Yazan: Abidin Daver DAV'ER
İkinci sahifede

Cumhuriyetin Büyük Avrupa Anketi
Üçüncü sahifede

Devletler bitaraf kalmazlarsa

Rusya İspanyaya harb gemisi mi gönderecek?

Madrid - Valansiya demiryolu berhava edildi, Hükûmetçiler de Oviedoyu zaptettiler

Hükûmet kuvvetleri Madridi müdafaa için şehir etrafında siperler kazıyorlar

Sevilla 9 (A.A.) — Toledo cephesinde nasyonalist kuvvetler birbiri ardınca Dorrijos, Portillo,. Guismondo, Fueusladana ve Satagruzü işgal etmişlerdir.

Hükûmet kuvvetlerinin elinde bulunan modern harb malzemesine rağmen nasyonalist kuvvetler Naval Carneironun 16 kilometro yakınına kadar sokul-

[Arkası Sa. 8 sütun 1 de]

Balkan Tıb Kongresi bugün işini bitiriyor

Son içtima saat beşte yapılacak, Balkanlı doktorlar yarın Bursaya gidecekler

Balkan Tıb Haftası murahhasları, Yıldız Sarayından çıkıyorlar

Dördüncü Balkan Tıb Haftası murahhasları dün sabah muhtelif hastaneleri ziyaret etmişler ve saat 10,30 da Yıldız sarayında toplanmışlardır. Celse açıldıktan sonra Tıb Fakültesi profesör-

[Arkası Sa. 3 sütun 3 te]

Bugün 12 sahife
2 nci sahifede: Sovyet Rusyadan intıbalar - Abidin Daver.
3 üncü sahifede: Memlekette hayatı nasıl ucuzlatabiliriz?
5 inci sahifede: Suriye ve Antakyada tetkikler - Akverdi, mühim bir şebeke yakalandı.
6 ncı sahifede: İranda üç ay

Cumhuriyet

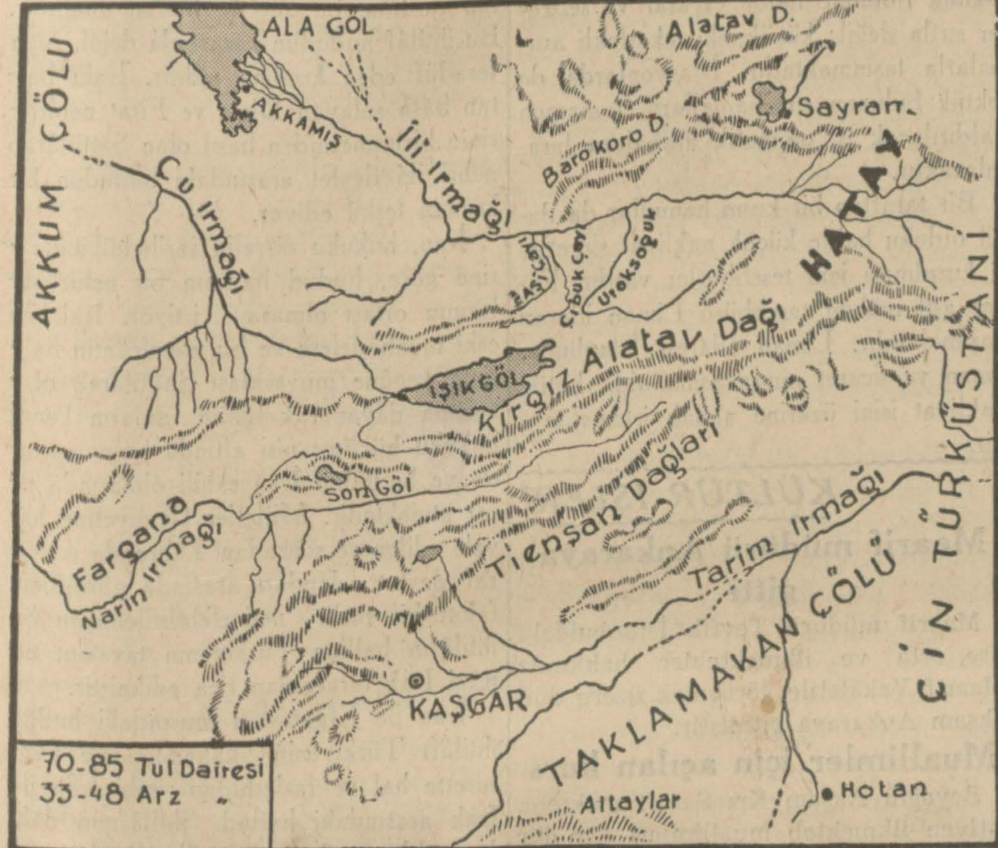
Onbirinci yıl sayı: 4470
İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul, No 246
Telefon: Başmuharrir ve evi: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı 24299 - 24290
Perşembe 22 Birinciteşrin 1936

HATA - HATAY VE Oronte - Uratube

Harita üzerinde mukayeseli bir etüd

Antakya ve Iskenderun, Türklüğün en aşağı dört bin senelik ana yurdudur

Ankara, 21 Birinciteşrin

General Sir Persy Saykesin «Through desert and oases et Central Asia» adlı kitabından kopya edilmiş olan bu harita Orta Asyadaki Hatay yurdunu göstermektedir.

Bundan evvel, gene bu sütunlarda çıkan, bir yazımızda: «Antakya - İskenderun ve havalisi (Hatay), buranın sahib ve sakinleri de (Hata) lardır» demiştik. Tarihe dayanarak vâsıl olduğumuz bu hakikat bazı kimseler tarafından şüphe ve tereddüdle karşılanmış olabilir. Ancak bu tereddüdün saikı ne olursa olsun, bu şüphe ister bir cehaletten, isterse gafil veya muğfil bir siyasetten ileri gelsin tarihin sinesinde yaşıyan hakikati ne silmeğe, ne de unutturmağa kâfi sebeb olamaz.

Bundan on üç yıl evvel, bazı şaşkın kafalar bu hakikati unutmuş gibi görünerek o havali Türklerinin asliyetini inkâr etmek derecesinde bir gaflete düştükleri sıralarda idi ki Atatürk, karanlıklar içinde bir şimşek gibi parıldıyan derin tarihî bilgisile şu aydınlatıcı sözleri söylemişti:

«— Antakya ve İskenderun Türklüğün en aşağı kırk asırlık, dört bin senelik ana yurdudur.»

Tarihin derinliklerinden kopup gelen bu ses karşısında bazı kimseler: «Sakın bunda bir yanlışlık olmasın?» demek istiyen bir hayret ve tereddüdle bakışmışlardı. Halbuki düşünülse ne tereddüdle sendelemeğe, ne de şaşırıp duraklamağa mahal yoktur; çünkü Atatürkün ortaya attığı hakikat müspet ve muhakkak manasile tarihî bir hakikat idi.

Bundan evvelki yazımızda da söylediğimiz gibi, en aşağı dört bin yıllık bir Türk varlığını sinesinde taşıyan Antakya - İskenderun ve havalisi, topraklarının maddiyetinden insanlarının maneviyetine kadar bütün hüviyetile som bir Türk yurdudur. Orta Asyadan kalkarak büyük göç yollarile bu havaliye gelen (Hata) lar oraya nasıl cedlerinin isimlerile gelip yerleştilerse o yerlere ana yurdları olan (Hatay) ın ismini de öylece vermişlerdi; bundan daha tabiî, daha lojik bir hareket olamazdı.

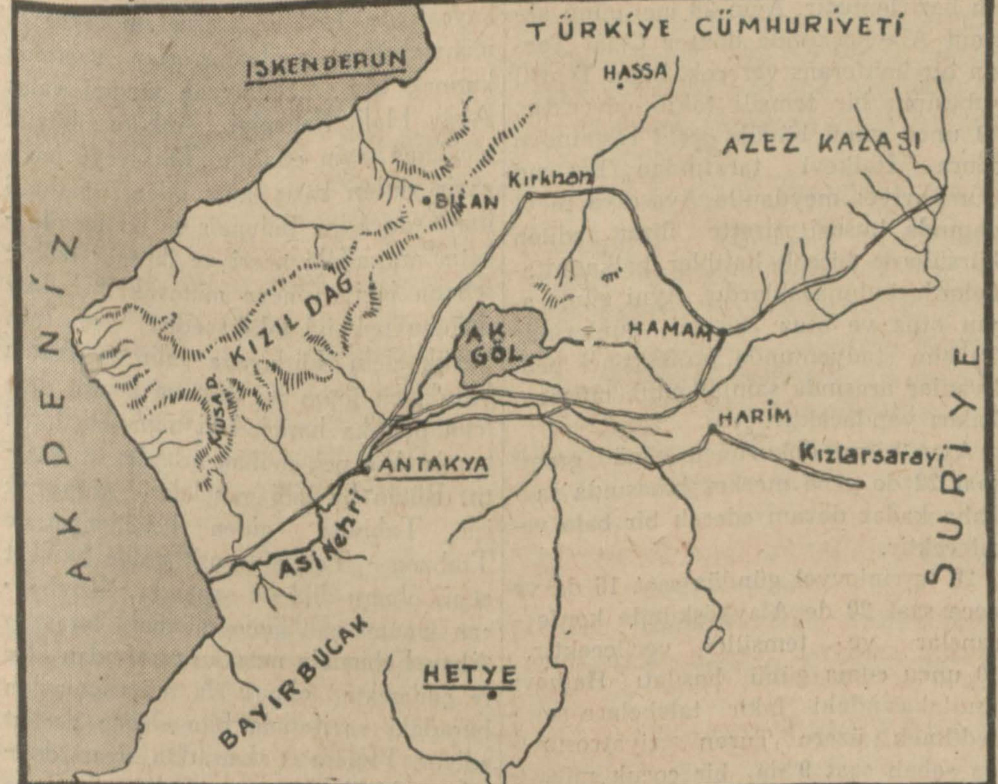
Bu hakikati tarihin yaprakları arasında okuduğumuz kadar tarihî realitelerin kuvvetli delilleri olan eski ve yeni haritalarda da görebiliriz. İşte karşımızda iki harita ki, birbirinden en aşağı dört bin kilometro uzakta bulunan iki ülkeyi gösteriyor: Bunların biri Altay - Pamir arasında ve Tanrı dağları şimal eteklerinde bir Türk ülkesinin, diğeri Antakya - İskenderun ve havalisinin haritasıdır. İlk harita General (Persy Saykes) in 1921 tarihinde yazdığı (Orta Asyanın vahaları ve çölleri arasında) adlı kitabından kopya edilmiştir.

General P. Saykes 1914 te siyasî bir vazife ile ve kendisi gibi bir arkeoloji meraklısı olan kızkardeşile birlikte Orta Asyaya gitmiş, bir müddet Türkistanda Kaşgar kasabasını karargâh ittihaz edip oradan muhtelif istikametlerde tetkik seyahatleri yapmış, ayni tarihlerde İngiltere hesabına ilmî tetkikler icrasına memur edilen ve başlarında İngiliz alimlerinden Aurel Stein bulunan diğer bir heyete iltihak ederek Pamire kadar bütün Altay havalisini gezmiş, nihayet Londraya avdetinde bu eseri neşretmiştir.

Bu tafsilât eserin kıymet ve mevsukiyeti hakkında bir fikir vermeğe kâfidir sanırız. General P. Saykesin kitabına ilişik haritada (Tien Şan) diye yazılı olan Tanrı dağlarının şimalinde (Isık göl), onun da şimalinde (Ala göl) var-

İsmail Müştak MAYAKON

[Arkası Sa. 3 sütun 6 da]

İskenderun ve Antakya havalisinde Orta Asyanın Hatay ilindeki isimlerin aynini taşıyan yerler olduğunu gösteren harita

Atatürk, Fevzi Çakmakla görüştü

Başvekil de bugün Ankaraya dönecek

Ankara 21 (A.A.) — Reisicumhur Atatürk, bugün öğleden sonra Büyük Erkânıharbiyeye giderek yapmış olduğu uzun Şark seyahatinden dönmüş olan Mareşal Fevzi Çakmakla iki saat kadar görüşmüşlerdir.

Başvekil Ankaraya dönüyor

Ankara 21 (Telefonla) — Bugün Balıkesire gelerek tetkik ve teftişlerde bulunmuş olan Başvekil İsmet İnönü Kütahya üzerinden yarın Ankaraya avdet edecektir.

İstanbula gitmiş olan Maliye Vekili Fuad Ağralı da bu sabahki akspresle geldi. Ayni trende Orgeneral Fahreddin de vardı. General Fahreddin Ankara civarında yapılan manevralarda bulunmuştur.

Dost Yugoslavya Başvekili

Salı günü şehrimize gelecek ve akşamı Ankaraya gidecek

Cumhuriyet bayramımızda hazır bulunacak olan M. Stoyadinoviç

Dost ve müttefik Yugoslavya Başvekili M. Stoyadinoviç Cumhuriyet bayramında Ankarada yapılacak merasimde hazır bulunmak üzere önümüzdeki salı sabahı şehrimize muvasalat edecek ve akşam trenile Ankaraya gidecektir. Belgrad elçimiz Ali Haydar Aktay da Yugoslav Başvekili ile beraber gelecektir.

M. Stoyadinoviçe bu seyahatinde refikası, kalemi mahsus müdürü ile Yugoslavya matbuat erkânından beş gazeteci refakat edecektir.

M. Stoyadinoviçi şehrimizde karşılamak üzere, Yugoslavya elçisi M. Lazareviç pazar günü Ankaradan İstanbula gelecektir. Yugoslavya Başvekili Ankarada üç gün kalacak ve bu müddet zarfında ahiren hazırlanan Türk - Yugoslav ticaret muahedesini imzalıyacaktır.

M. Stoyadinoviç Ankaradan dönüşte İstanbulda iki gün kalacak ve şehrimizin görülmeğe değer yerlerini gezecektir.

İngiltere siyasetini açıkça bildirdi

Kollektif emniyet sistemi yerine mıntakavî paktlara taraftar

Berlin 21 (A.A.) — Alman Ajansına Londradan bildiriliyor:

Taymis gazetesi, bugün, İngilterenin paktın sanksiyonları derpiş eden 16 ncı maddesi dairesinde kollektif emniyet sistemine aykırı olarak bölge emniyet anlaşmaları siyasasına taraftar olduğunu bildirmektedir.

İngiltere, Belçikanın teşebbüsüne karşı hatta dostane bir hattı hareket ittihazına başlıyor. Paktın tahmil ettiği genel vecibelerin bugünkünden tamamen farklı şartlar içinde imza edilmiş olduğu, İngiliz hükûmeti için bu vecibelerdeki hakka iştiraki iyice tesbit etmenin pek faydalı olacağı bildirilmektedir. Batı hudud -

[Arkası Sa. 7 sütun 4 te]

Sovyet hava teşkilâtı reisi şehrimize geliyor

Sovyet Rusyadaki Ossoaviakim adındaki tayyarecilik teşkilâtı müdürü General Eydeman Cumhuriyet bayramı münasebetile Ankarada yapılacak merasimde hazır bulunmak üzere ayın 24 ünde şehrimize gelecektir.

General Eydeman iki gün İstanbulda kaldıktan sonra Ankaraya gidecek ve Cumhuriyet bayramı şenliklerinde bulunacaktır.

Ankarada yapılan askerî tatbikatta

Efgan Harbiye Nazırı Mareşal Mahmud Han hazır bulundu

Tatbikatı muhterem misafirimizle Hariciye ve Millî Müdafaa Vekillerimiz de takib ettiler. Mareşal gördüğü intizamdan takdirle bahsetti

Ankara 21 (A.A.) — Efgan Harbiye Veziri Altes Şah Mahmud Han bugün öğleden evvel refakatinde Efgan Büyük Erkânıharbiye Reisile mihmandarı General Eyüb bulunduğu halde Muhafız alayı önündeki sahada toplu bulunan kıtaatımızı teftiş buyurmuşlardır. Kıtaatın duruş ve intizamları Altesin büyük takdirlerini mucib olmuş ve Muhafız Alayı subay ve efrad ikametgâhlarını da gezen Altes gördükleri intizamdan dolayı Genel Kurmay ikinci reisini ve Muhafız Alayı Komutanını tebrik eylemişlerdir.

Muhterem misafirimiz Hariciye Vekilimiz ve Türk Komutanlarile

Ondan sonra Altes Şah Mahmud Han Balkad köyü ile Dikmen arasında Ankara garnizonunda bulunan kıtaat ile Harbiye mektebi alayı arasında yapılan tatbikatı tetkik ve takib eylemişlerdir.

Tatbikat sahasında Millî Müdafaa Vekili General Kâzım Özalp, Dış İşleri Bakanı Dr. Tevfik Rüştü Aras, Genel Kurmay ikinci başkanı Asım Gündüz, Millî Müdafaa ve Genel Kurmay erkânı da bulunmakta idiler. Harekâtın gayet muntazam olduğunu beyan eden Altes, Millî Müdafaa Vekilile Genel Kurmay ikinci reisini ve alâkadar erkân ve subayları ayrı ayrı tebrik etmiş ve kendi hakkında gösterilen hüsnü kabulden dolayı teşekkür etmiştir.

Öğleden sonra

Ankara 21 A.A.) — Efgan Harbiye Veziri Altes Şah Mahmud Han bugün eğle yemeğini Egan büyük elçiliğinde hususî surette yemişler ve yemekten sonra refakat ve maiyetlerindeki zevatla Çıbık barajında ve Çeçiörende bir gezinti yapmışlardır.

[Arkası Sa. 7 sütun 4 te]

General Franko Madridin şartsız teslimini istiyor

İspanyol Ginesi de ihtilâlcilerin eline geçti. Katalonyalılar harbe hazırlanıyorlar

Madride doğru yürüyen ihtilâlciler zaptettikleri bir köyün sokaklarında istirahat ederlerken

Madrid 21 (A.A.) — Havas Ajansı muhabirinden:

Düşmanın şehir kapılarında bulunduğu gündenberi Madrid biraz canlanır gibi olmuş ve ilk günlerin coşkunluğu uyanmıştır. Bu harekete kadınlar da iştirak etmektedir.

Kadınlar, kalabalık bir takım gruplar vücude getirmişlerdir. Bunlar, şehrin merkezindeki caddelerde: «Erkekler cepheye, kadınlar geriye.» diye bağırarak dolaşmaktadırlar. Birçok mehafil, milislerin bir taarruz icra etmek istediklerini beyan etmektedir.

Gazeteler, birkaç gündenberi en iyi

[Arkası Sa. 8 sütun 1 de]

Türk - Ingiliz dostluğuna dair mühim bir yazı

Observer gazetesi İngiltere Kralının İstanbulda Atatürkle dört defa görüşmesi üzerine Türk - İngiliz dostluğu son derece inkişaf etmiştir, diyor

Dünkü posta ile gelen Londrada münteşir Observer gazetesinde «Asrî Türkiye», «Atatürkün idaresinde Türkiyenin terakkisi» ve «İngiliz politikasına itimad» serlevhaları altında âtideki makale neşredilmiştir:

«Kral Sekizinci Edvard Akdenizde yaptığı son seyahatte gittiği yerlerde büyük muhabbet görmüşse de şüphesiz Türkiyede karşılaştığı sevincli ve heyecanlı tezahürat son dereceyi bulmuştur.

Türk mütevekkildir. Kolay kolay tezahür ve nümayiş yapmaz. Bundan başka Türkler Yunanlılara ve Yugoslavlara benzemezler. Çünkü, Umumî Harbde İngilterenin müttefiki değil, hasmı idiler.

Birkaç sene evveline gelinciye kadar, Türkiye, İngiltereyi kendisinin can düşmanı addediyordu. Asyada İngiliz kuvvet ve nüfuzunu tahrib etmeği istihdaf eden her türlü hareket ve ihtilâle yardım etmeğe hazırdı.

[Arkası Sa. 7 sütun 1 de]

Sigorta meselesi etrafında

İktısad Vekilinin mühim beyanatı

İflâs eden sigorta şirketleri yüzünden zarar görenlerin vaziyeti

Ankara 21 (A.A.) — Ekonomi Bakanı Celâl Bayar Anadolu Ajansına atideki beyanatta bulunmuştur:

1 — Feniks dö Viyen ve Türkiye Millî sigorta şirketlerinin muamelelerini tatil ettikleri malûmdur. Son yaptırılan teftişle her iki şirkete sigortalı bulunanların tasfiye yolu ile zarardan korunmasına imkân olmadığı neticesine varılmıştır.

2 — Sigortalıların hakikî ve güvenebilecek teminatı sabit kefalet akçelerinin tenezzüle uğramamış olan kısımlarile Millî Reasürans Türk anonim şirketinin

[Arkası Sa. 7 sütun 3 te]

Sadıkzade vapuru fırtınaya tutuldu

Bu yüzden İzmire dün varamadı. İzmirliler telâş ettiler

İzmir 21 (Telefonla) — Denizyolları idaresinin Sadıkzade vapurunun bugün saat 16 da İzmire gelmesi beklendiği halde gelmemesi burada büyük heyecan uyandırmıştır. Bilhassa yolcusu olanlar büyük telâş gösterdiler. İnebolu faciasının hâlâ unutulmamış olması endişeleri büsbütün arttırıyordu.

Nihayet geç vakit vapurdan gelen bir telsizle vaziyet anlaşılmıştır. Vapur Akdenizde şiddetli bir lodos fırtınasına tutulmuş, bu yüzden çok vakit kaybederek Kösten adasına sığınmıştır. Vapur geceyi burada geçirdikten sonra sabahleyin erkenden hareket edecek ve öğleden evvel İzmirde bulunacaktır.

Portekiz, İtalyan İmparatorluğunu tanıyor mu?

İtalyan elçisi, imparatorluk imzalı ilk itimadnameyi kullandı

Lizbon 21 (A.A.) — Yeni İtalyan orta elçisi M. Maneli, «İtalya Kralı ve Habeşistan İmparatoru» imzasını taşıyan itimad mektubunu Cumhur Başkanına vermiştir.

SON HABERLER...
TELEFON TELGRAF ve TELSİZLE

Kont Ciano Berlinde temaslara başladı

«İtalya ile Almanya sulh için çalışacaklardır. Fakat bu sulh, bugün iktisab edilmiş olan vaziyetlere istinad etmiyecektir»

Berlin 21 (A.A.) — İtalyan Hariciye Nazırı Kont Ciano bugün Hariciye Nazırı Baron van Nöyratı ziyaret ederek siyasî temaslarına başlamıştır. Kont Ciano öğleden sonra «Hitler gençliği» teşkilâtının bir toplantısına iştirak ettikten sonra meçhul asker abidesine bir çelenk koymuştur.

Berlin 21 (A.A.) — İtalya ile Almanya arasındaki müzakerelere Hariciye Nezaretinde başlanmıştır. M. Ciano şerefine İtalya sefaretinde bir öğle ziyafeti verilmiştir. Bundan sonra M. Ciano, kendi şerefine Spor sarayında ve M. Baldur von Schirachin riyasetinde tertib edilmiş olan bir mitingde bulunmuştur.

Bir İngiliz gazetesinin mütaleası

Londra 21 (A.A.) — Kont Cianonun Berlin ziyaretini tefsir eden Times gazetesi, İtalya ile Almanyanın, görünürde, bugünkü siyasî meseleler üzerinde uzlaşmak ve kendilerini ileride tefrik edecek mahiyetteki meseleleri de şimdilik tehir etmek istediklerini söylemektedir.

Bu gazete, ilâveten diyor ki:

«Almanyanın güttüğü başlıca gaye hiç şüphesiz Sovyet Rusyasını Fransadan ayırmaktır.»

Almanlar ihtiyatlı davranıyorlar

Berlin 21 (A.A.) — Havas ajansından:

İtalyan gazetelerinin M. Cianonun seyahatine günlerdenberi birçok sahifeler tahsis etmekte olmalarına mukabil Alman gazeteleri, bu seyahat hakkında mütalealar serdine ancak dün başlamıştır.

İki tarafın hattı hareketi arasındaki bu fark, manalıdır. Bu fark, birçok noktalar hakkında şimdiden bir itilâf hasıl olmuş olduğuna dair olarak verilen acele haberlere itimad edilmemesini ihtar etmektedir.

Alman mehafili, ketum davranmaktadır. Bu mehafil, görüşmelerin mevzuu üzerinde yapılması muhtemel spekülâsyonlardan efkârı umumiyeyi tahzir etmekte tereddüd eylememekte ve bu görüşmelerin ancak noktai nazar teatisi için yapılmakta olduğunu ehemmiyetle kaydetmektedirler. Ayni mehafil Romayı Berline yaklaştıran âmilin Avrupanın iki memleket hakkında bedhahlığı ve İtalya ile Almanyanın hayat haklarını tanımamakta inadı olduğunu söylemektedirler.

İtalya ile Almanyanın iş birliği

Roma 21 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden:

Gazeteler, İtalya ile Almanya arasında yakında yapılacak olan müzakereler hakkında aşağıdaki fikri ortaya atmakta ve bu fikri tevsi etmektedirler:

Avrupanın bugünkü kargaşalığı içinde İtalya ile Almanya, sulh için müsbet bir surette çalışmak arzusundadırlar. Fakat bu sulh, sadece iktisab edilmiş olan vaziyetlere istinad eder bir sulh olmıyacaktır.

Gazetelerin ekserisi, İtalya ile Almanyanın yeni bir Lokarno vücude getirilmesi için yapılacak davete icabet ve ancak bazı ihtirazî kayidler dermeyan edeceklerini kaydetmektedirler. Almanya ile İtalya, muhtemel itilâfların Milletler Cemiyeti ile irtibat halinde olmasını ve fakat Fransız - Sovyet misakı ile bir gûna alâkası bulunmamasını istemektedirler.

Gazeteler, ikinci Lokarnonun müzakeresine girişilmeden evvel bazı meselelerin halledilmesi icab edeceğini ilâve etmektedirler. İtalya, bilhassa Akdenizdeki münakalâtın serbestisi için teminat almak istemektedir.

Merkezî Avrupaya gelince önümüzdeki görüşmeler bu mıntaka hakkında İtalyanlarla Almanlar bir formül tesbit edeceklerdir.

Bir Alman kruvazörü İtalyada

Roma 21 (A.A.) — Alman Emden kruvazörü Cagliri limanına gelerek demirlemiştir.

İtalyan gazetelerinin Fransız gazetelerine hücumu

Roma 21 (Hususî) — Kont Cianonun Berlin seyahatinden bahseden Fransız gazeteleri Tuna havzasındaki Alman ve İtalyan menfaatlerinin birbirine zıd olduğunu kaydettiklerinden, bütün İtalyan gazeteleri Fransız matbuatına hücum etmektedirler. İtalyan gazeteleri İtalyanın Tuna havzasındaki Alman menafiini daima teslim ettiğini yazarak İtalyan - Alman menafii arasında tam bir ahenk temin edileceğini ilâve etmektedirler.

İngiltere durmadan silâhlanıyor

Yeni İngiliz tayyarelerinin sür'ati saatte 500 Km. olacak

Londra 21 (A.A.) — Silâhlanma programının tatbikatından olarak, şimdi tayyare ve tayyare motörü inşası için müteaddid fabrikalar tesisine başlanmıştır.

Hava Bakanlığı, münhasıran silâhlanma için çalışacak ve hükûmet tarafından finanse edilecek sekiz fabrikanın tesisi için altı büyük firmaya talimat verildiğini bildirmektedir. Halihazırdaki ihtiyac temin edilir edilmez bu fabrikalar kapanacak ve fakat bir harb halinde derhal tekrar faaliyete geçmiye amade bulunacaklardır.

Yeni tayyarelerin sür'ati

Londra 21 (A.A.) — Deyli Telgraf gazetesi, halen İngiliz tayyarelerinin sürati 160 kilometro artıracak motörlerle teçhiz edilmekte olduğunu ve bu suretle tayyarelerin sürati saatte 500 kilometroya çıkacağını yazıyor.

Londrayı müdafaa tertibatı

Londra 21 (A.A.) — Star gazetesine göre, İngiltere hükûmeti halen, dört milyon sterling liralık masraf ihtiyarile Londranın ve başlıca İngiliz şehirlerinin hava hücumlarına karşı müdafaalarını temin edecek bir plân tatbik etmektedir.

Son derece gizli olarak hazırlanmış bulunan bu plân, zehirli gazlerin dağıtılmasını ve hava müdafaa bataryalarının bir yerden öbür yere süratle nakledilmesini temin eyliyecektir.

PARİS BORSASI

Paris 21 (Hususî) — Paris Borsasının bugünkü kapanış fiatları şunlardır:

Londra 105,16, Nevyork 21, 49 1/4, Berlin 863, Brüksel 361, 87 1/2, Amsterdam 1156, Roma 113, 10, Lizbon 95, 55, Cenevre 493, 87 1/2, Bakır 46—46 1/2, Kalay 200, 15, Altın 142, 1 1/2, Gümüş 19, 13/16.

Bulgaristanda 17 gazete ve mecmua kapatıldı

Sofya 21 (Telefonla) — Bulgar Vekiller Heyetinin dün akşam verdiği bir karar üzerine Bulgaristanda intişar etmekte olan 17 gazete ve risalenin neşriyatı tatil edilmiştir. Bunların arasında Sofyada çıkan yevmî Tribuna gazetesi de vardır.

Tatil edilen bu risalelerin hepsi komünist propagandası yapmakta idiler. Bu suretle hükûmet, Bulgaristanda son zamanlarda iyiden iyiye artmış olan komünist tahrikâtının önüne geçmek ümidindedir.

Ticaret heyetimiz İtalyaya gidiyor

Ankara 21 (Telefonla) — İtalyanlarla ticaret muahedesi müzakeresi yapacak olan heyetimiz cumartesi günü İstanbuldan Romaya hareket edecektir. Murahhas heyetimize Roma elçisi Ragıb riyaset edecektir. Bu müzakerat münasebetile İtalyaya çağırılmış olan İtalyanın Ankara ataşekomersiyali de İtalyaya hareket etmiştir.

Elişleri sergisi hazırlanıyor

Ankara 21 (Telefonla) — Elişleri sergisinin hazırlıkları yapılıyor. Maliye Vekili, bugün sergiye gelerek çalışmaları gördü. Profesör Âfet te sergiyi ziyaret ederek tetkiklerde bulundu. Alman hükûmeti namına pamuk mıntakalarında tetkiklerde bulunan Bremen pamuk dairesi şefi Dr. Paps ta sergiyi ziyaret etmiş ve ilk defa olmak üzere bu kadar mükemmel bir sergi gördüğünü büyük bir takdirle ifade etmiştir.

Macar Başvekilile Hariciye Nazırı Romaya gidiyorlar

Peşte 21 (Hususî) — Başvekil M. Daranyi ile Hariciye Nazırı M. Kenya teşrinisanide Romaya gideceklerdir. Bu seyahate siyasî bir ehemmiyet atfedilmektedir.

Hâdiseler arasında

Ferdî ahlâk, içtimaî ahlâk

Dünkü yazım üzerine şöyle bir suale muhatab oldum:

— Sultan Hamide hizmet edenler arasında namuslu adamlar yok muydu?

Ben bu suali iyi tarafından alıyorum ve «bir eşkıya çetesine hizmet edenler arasında namuslu adamlar olamaz mı?» sualile bir tutmıyarak cevab veriyorum:

— Olabilir. Fakat bu, ferdî ahlâk çerçevesi içinde kalan bir namustur. Sahibini para çalmak ve adam öldürmek ilâh... gibi şahsa aid ahlâksızlıklardan tenzih eder. Bir de içtimaî ahlâk vardır. Bu ahlâk her vatandaşın üstüne ibrçok medenî ve siyasî vazifeler yükler: Sultan Hamid rejiminin kötülükleri ve kepazelikleri, patlamış bir lâğım gibi taaffününü bütün memlekete yaydığı bir devirde, Yıldızın emrinde çalışan adamın ilk vazifesi istifayı dayamak, ikinci vazifesi o rejime karş ımünevverlerin açtığı mücadeleye derhal iştirak etmiş olmaktır. Bu memuriyeti evvelce niçin kabul ettiğinin hesabını vermesi de lâzım gelir. İçtimaî ahlâk bakımından, zalim bir idarenin bellibaşlı icra vasıtalarından biri olmak değil, hatta, sadece bir vatandaş sıfatile zulüm karşısında susmak bile mes'uliyetine dolayısile iştirak ifade eder.

«Sultan Hamid iyi adamdı, fakat etrafındakiler kötüdü», yahud «Sultan Hamid kötü adamdı, fakat etrafındakiler iyidi» tarzında mülâhazaların birbirinden fazla kıymeti yoktur.

PEYAMİ SAFA

Hariciyenin eski memurlarından «B...» imzalı mektub sahibine — İneboluya giderek «seciyesiz» diye geri çevrilen gencler arasında ben yoktum. Ömrümde bir defa bile İneboluya ayak basmış değilim. Okuduğunuz yazıların manası üstünde biraz düşünmüş olsaydınız, gönderdiğiniz mektubları dolduran idrak hatalarının belki hepsinden kurtulurdunuz.

Bedi Danjo imzalı mektub sahibine — Halid Ziya Uşaklıgil, hiçbir ankette: «Peyami Safa isminde bir adam tanımıyorum.» dememiş, bilâkis yazılarında ve sözlerinde, her vesile ile hakkımdaki teveccühlerini izhar ederek yazı hayatımda beni daima teşvik etmiştir. Buna benzer bir söz, vaktile bir ankette, «H. Nâzım» müstear adile tanınan Mustafa Reşide isnad edilmişti. Fakat kendisi Haydar Rifate gönderdiği bir mektubla bu dedikoduyu tekzib etmek hakşinaslığını gösterdi. Mektub bendedir; neşretmeğe lüzum görmedim. Sizin mektubunuzda bahsettiğiniz zat hakkında Türk Tarih Cemiyeti tarafından neşredilen «Tarih» in dördüncü cildi benden daha ağır hükümler vermiştir. 78 inci sahifenin sonunu ve 79 uncu sahifenin başını bir okumuş olsaydınız şahsım hakkındaki isnadınız kadar o zat hakkındaki mülâhazalarınızın da esassız olduğunu anlardınız.

Tarsus Tapusunda stajyer Beşir Oral imzalı mektub sahibine — Alâkanıza ve teveccühünüze teşekkür ederim. Bahsettiğiniz yazılarım ayrıca kitab halinde çıkacaktır.

P. S.

Atatürkün gazetecilere verdikleri cevab

Basın kurumunun geçen cumartesi günü yaptığı kongrede, kurumun Atatürke olan tazim ve hürmetlerini arzetmeğe karar verilmiş ve bu arada Büyük Millet Meclisi Reisine, Başvekile, Viyanada bulunan Dahiliye Vekiline, Parti Genel Sekreterliğine de hürmet telgrafları çekilmişti. Bu telgrafların cevabları Basın kurumuna gelmiştir.

Büyük Şefin Türk gazetecilerine teveccühkâr cevabları şudur:

Basın kurumunun toplantısı münasebetile bana karşı gösterilen temiz duygulara teşekkür eder ve muvaffakiyetler dilerim.

K. Atatürk

Basın Kurumundaki toplantılar

İstanbul Basın kurumu idare heyeti dün toplanmış, idare müdürlüğüne Cumhuriyetten Fuad Duyarı, muhasebeciliğe de Son Postadan Said Kesleri seçmiştir.

İstanbul Basın kurumunda bu ayın yirmi yedinci günü Yugoslav Başvekilile birlikte şehrimize gelecek dost Yugoslav gazetecileri şerefine bir çay ziyafeti verilecektir.

Cumhuriyet bayramına musadif perşembe günü akşamı da cemiyet azaları kulüblerinde toplanarak büyük bayramı tes'id edeceklerdir.

İstanbul Basın Kurumundan:

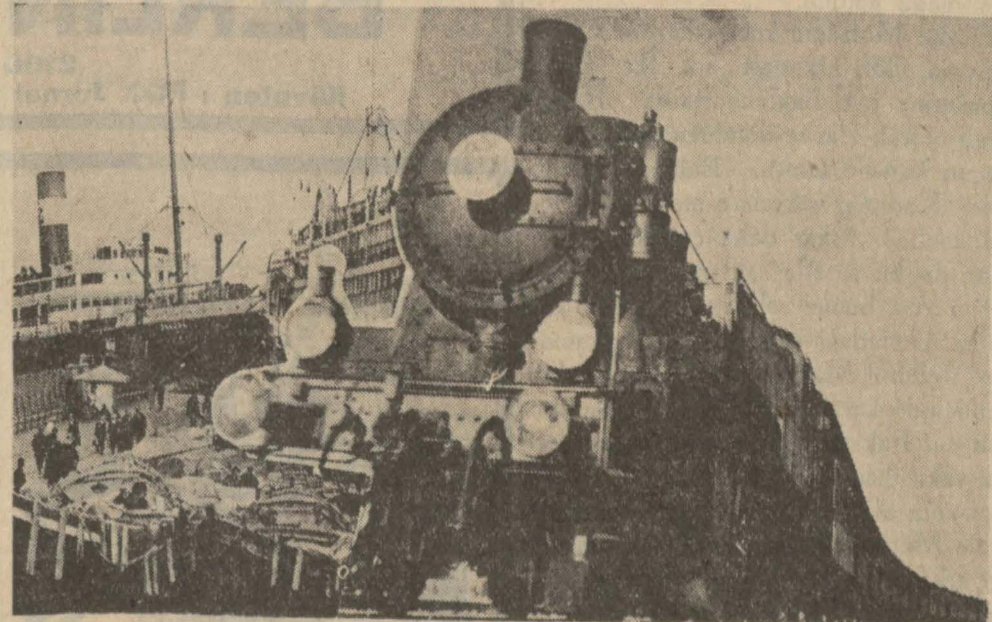
Cumhuriyet bayramına tesadüf eden 29/10/1936 perşembe günü akşamı saat 19 da Basın kurumunda bir bayramlaşma toplantısı yapılacaktır. Üyelerden istiyenler o akşam kurum merkezinde beraberce akaşm yemeğini yiyebileceklerdir. Ancak yemekte kalmak istiyenlerin (50) kuruş tabldot parasını ayın 27 sine kadar kurum kâtibine vererek isimlerini listeye yazdırmaları lâzımdır.

Hitler yakında Romayı ziyaret edecekmiş

Londra 21 (Hususî) — Romadan bildirildiğine göre, M. Musolini bugün Berlin Polis müdürü M. Himleri kabul etmiştir. M. Himlerin ziyaretinden bahseden gazeteler, M. Hitlerin yakında Romayı ziyaret edeceğini yazmaktadırlar.

Memlekette hayatı nasıl ucuzlatabiliriz?

Fiatlara narh koymak, bir kontrol teşkilâtı kurmak, nakliyat navlunlarını indirmek lâzımdır

Navlunlarının indirilmesi hayat ucuzluğunda müessir olacak olan kara ve deniz nakliyat vasıtalarımız

Başvekil İsmet İnönünün Nazillide ve daha sonra İzmirdeki son nutuklarında temas buyurdukları hayatın ucuzlatılacağı hakkındaki vaidleri halk arasında büyük alâka ve memnuniyet uyandırmıştır. Başvekilimiz, Türk parasının kıymetinin düşürülmiyeceğini söylerken alınacak tedbirlerle hayatın yüzde otuz nisbetinde ucuzlatılacağını vadetmişlerdi. Ayrıca Ankaradan gelen haberlere göre, Başvekilimiz daha Ankaraya dönmeden alâkadar makamlara bu husustaki düşüncelerini derhal proje halinde tesbit etmelerini bildirmiş ve direktif vermiştir.

Bu çok mühim işin nasıl kabil olabileceği hakkında dün bir muharririmiz iktısadcılar, ihracat ve ithalât tacirleri, sanayiciler ve piyasadaki alâkadarlarla temasta bulunarak onların fikir ve mütalealarını öğrenmiştir. Ankette ileri sürülen mütalealar şu şekilde hulâsa etmek kabildir:

Alâkadarlar fiatları indirmenin ancak mühim bir kısım mevaddın fiatlarına nark koymakla kabil olacağı noktasında hemen hemen ittifak etmektedirler. Bundan sonra, üzerinde birleşilen fikir hükûmetin kararlarını tatbik için çok şiddetli cezalara dayanan bir kontrol teşkilâtının kurulmasıdır.

Deniliyor ki, büyük istihsal maddelerini hükûmet, müstahsilden doğrudan doğruya satın alarak ikinci ellere verir ve dikte ettirilmiş bir fiatla satılmasını temin ederse meselenin mühim bir kısmı halledilmiş olur. Yağ, peynir, fasulyadan başlıyarak hububat gibi mühim bir kısım maddelerde bu pekâlâ yapılabilir. Bunu da geniş bir sermaye ile temin etmek icab eder.

Fakat ayrıca daha pratik görünen bir teklif ileri sürülmektedir:

Bu teklif bugün Ziraat Bankasının buğday satışlarında oynadığı role dayanmaktadır. İhtiyacı, piyasayı, dünya fiatlarını ve nihayet köylümüzün vaziyetini nazarı dikkate alan Ziraat Bankası büyük istihsal merkezlerinde nâzım rolünü oynuyor. Kâh piyasanın aşağı ve kâh yukarısından fiatlar vererek fiatı istenilen seviyede tutmaktadır. Bunu temin için bankanın elindeki en mühim vasıta buğday stoklarıdır. Bu diğer eşyada da yapılamaz mı? Buğdayda fiat kontrolu un ve ekmek fiatlarında istenilen gayeyi temin ediyor. Meselâ maden kömüründe böyle birşey yapılsa elektrik, elektrikle çalışan sanayiin mamulâtı ile ona bağlı kısımlarda ucuzluk temin edilir.

Maamafih alâkadarlar tabiî ihtiyac ve tabiî talebe uymak zaruretini gözönünde tutmaktadırlar. Meselâ; Harbi Umumide şekerin fiatı nominalman 5 - 6 kuruş iken okkasının 500 kuruştan satıldığını ve kapışa kapışa alındığını hepimiz biliriz. Netice şudur: Müstehlik ihtiyacı arttıkça fiatı artırır.

İthalât eşyasında ise iş daha kolay görülüyor. Gümrük resmini ve onunla beraber alınan resimleri indirmek meselenin en mühim kısmını halle kâfi görülüyor.

Hükûmetin nakliyat navlunlarında oynıyacağı rol de mühim olacaktır. Bilhassa bizde karada şimendiferler, denizde vapurlar hükûmetin elinde olduğu için bu daha kolay olacaktır.

İktısadcılar bu işte belediyelerin oynıyacağı rolü hükûmetin yapacağı işler kadar mühim görmektedirler. Bizim belediyelerimizin, meselâ, İstanbul Belediyesinin havayici zaruriye maddelerini halka verim işleri hakkında esaslı bir kanaat ve programı olmadığı bu işte nekadar hazırlıksız olduğumuza misal olarak gösteriliyor ve deniliyor ki:

«— Hükûmetçe ne karar verilirse verilsin belediyeler tatbik edemezse iyi netic alınamaz.»

Yunan Kralı İngiliz gemisinde

Atina 20 (Hususî) — İngilterenin Akdeniz donanması amiralı evvelki gün Yunan Kralı şerefine Amiral gemisi «Küin Elizabet» zırhlısında bir öğle ziyafeti vermiştir. Yunan Kralı Veliahdla birlikte gemiye gelirken İngiliz filosuna mensub zırhlılardan 21 pare top atılarak selâmlanmıştır. Ziyafetten sonra Kral Amiral ile birlikte Glurius tayyare gemisini ziyaret ederek geminin bütün teferruatını tetkik etmiştir.

İngiliz hava filosunun manevraları

Atina 21 (A.A.) — Pire açıklarında demirli bulunan İngiliz filosuna mensub 32 tayyare ile iki gemi dün bütün gün hava manevraları yapmıştır.

Türk - Sovyet demiryolu mukavelesi

Moskova 21 (A.A.) — Dış İşleri komiser muavini M. Stomoniakovla Türkiye büyük elçisi Zekâi Apaydın, Türk-Sovyet demiryolu mukavelenamesinin hudud mıntakasında yapılacak münakalât ve hususî tipte vagonlar rejimine aid tediyata müteallik ahkâmında yapılan değişikliklere dair olan anlaşmayı imzalamışlardır.

Romanya Başvekili Belgradda

Belgrad 21 (A.A.) — M. Tataresco, bu sabah buraya gelmiştir. Ziyaretinin hususî mahiyette olduğu beyan edilmiş olmasına rağmen Hariciye Nezaretine gitmiştir. Bazı siyasî müşahidler, M. Tataresconun Yugoslav - Rumen itilâfına Kral Carolun muvafakatini iblâğ edeceğini beyan etmektedirler.

Riydz Smigly Mareşal oluyor

Varşova 21 (A.A.) — Ordu başkumandanı General Rydz Smiglynin mareşallığa terfi edeceğini gazeteler teyid etmektedir. Bu terfi istiklâl bayramında yapılacaktır.

Türk - Yugoslav ticaret mukavelesi

Belgrad 21 (Hususî) — On gün evvel Ankarada başlıyan Türk - Yugoslav ticaret müzakeratı tam muvaffakiyetle neticelenmiş ve anlaşma parafe edilmiştir. Yeni mukavelename teşrinisaninin beşinde imzalanacaktır.

Bir Fransız gazetesi Avusturyaya giremiyecek

Viyana 21 (A.A.) — Hükûmet, Fransız Ümanite gazetesinin Avusturyada satılmasını bir sene için yasak etmiştir.

Avusturya Dış Bakanı Almanyaya mı gidiyor?

Viyana 21 (A.A.) — Yabancı matbuat bugünlerde, Dış Bakanı M. Şmithin Berline gideceğini yazmışlardır. Salâhiyettar mahfiller, böyle bir seyahatin mümkün bulunduğunu ve ancak şimdiye kadar bir tarih tesbit edilmemiş olduğunu bildirmektedirler.

Danzigde yeni karışıklıklar

Varşova 21 (A.A.) — Danzig makamatı, sosyalist partisine tabi addettikleri liman amelesi asosyasyonunu dağıtmışlardır.

Cemiyetin başkanı Kayer tevkif edilmiştir.

Bu tedbir, büyük bir heyecan uyandırmıştır.

Danzig muhalefet mehfillerine göre, bu tedbirler, nasyonal sosyalistlerin, Lehistan menfaatleri mevzuu bahsolduğu takdirde bile, Danzig işlerini tıpkı Almanyada yapılanlara benzetmek isteklerini göstermektedir.

Varşovada bir hâdise

Varşova 21 (A.A.) — Dün Varşova Yüksek Ticaret mektebinde Lehli ve Yahudi talebe arasında kavgalar olmuştur. Rektör, mektebi boşaltmış ve dersler tatil edilmiştir.

HATA - HATAY VE Oronte - Uratube

[Başmakaleden devam]

dır. Gözlerimizi haritada biraz daha yukarıya kaldırırsak, sularını Çinin garb şimalindeki (Hatay) mıntakasından alarak garbe doğru aktıktan sonra (Ala göl) e dökülen (İli) ırmağını görürüz. Bu ırmağa muhtelif membalardan çıkan birkaç çay daha iltihak eder ki, bunların biri (Ala dağ) dan gelen (Asi) çayıdır.

Bu kısa etüd ikinci harita üzerinde yapacağımız tetkikten sonra daha büyük bir ehemmiyet kesbedecektir. Bu ikinci haritaya bakınca Antakyanın şimal şarkında (Ak göl) ü görürüz. Bu gölden çıkan bir kolla birleştikten sonra Antakya şehrinin içinden geçerek cenubu garbî istikametinde Akdenize dökülen nehrin adı da (Asi) nehridir.

Ne şayanı dikkattir ki bu Asi nehrinin membalarından birinin cenub ucunda bir mamure ismi görüyoruz: Hetye...

Bu, Altaylardaki Asi çayının kavuştuğu İli ırmağı membaındaki (Hatay) dan farklı birşey değildir; burada da, orada da Asi çayı; burada da orada da Hatay, Hetye...

Şimdi fikirlerde bir istifham işareti; bir ukde belirdiğini hisseder gibi oluyoruz: Oradaki Asi çayına buradan gitmiş herhangi tanımadığımız bir millet mi ad koymuştur? Yoksa buradaki Asi çayının adını Altaylardan gelen Türkler mi vermiştir?

Bu sualin cevabı çok kolay ve çok basittir: Elbette ki buradan herhangi mefruz bir kavim Altay - Pamir Şarkına gidip orada tesadüf ettiği bir suya, bir çaya, bir nehre isim vermemiştir. Böyle bir şey mevzuu bahsolamaz; bunda ne lojik bir hakikat vardır, ne de istorik bir mana...

Ancak muhatabımızın belki hatırından geçmiyen bir itirazı biz kendi kendimize serdedelim: Antakya içinden geçen Asi çayının adı daha evvelleri (Oronte) idi. Bunu nasıl izah etmeli? O eski ad nasıl oldu da bu yeni isme tahavvül etti? Bu tarihî düğümün çözülmesini bize, gene Türkün anayurdunu gösteren bir harita üzerinde yapacağımız kısa etüd temin edecektir. Bunun için lâalettayin açtığımız bir atlasın ince çizgileri arasına sıkıştırılmış birer minyatürü andıran kelimecikleri okurken gözümüze: (Ura-Tube) sözü ilişiyor. Bu, Türkistan dağlarından çıkıp şimale doğru akan ve muhtelif kollardan yürüyerek hep birlikte (Siriderya) ya dökülen büyük suların ortasında bir tepe ve o tepede bir şehir adıdır: Yani etrafından sular geçen, sulak yerli bir tepe... Bu sulak yerlerin Türkleri kendilerinin 800 kilometro şarkında bulunan (Hata) Türklerinden daha evvel Antakya ve havalisine gelmişler ve orada kurdukları mamureye kendi varlıklarının damgasını vururken önlerinden geçen çaya da (Oronte) adını vermişlerdir. (Bu Oronte ile Uratube kelimeleri arasındki lengüistik münasebeti izahla fikirleri işgal etmek istemiyoruz.)

Ancak Antakya - İskenderun ve havalisinin en aşağı dört bin senelik bir Türk vatanı olduğunu söylemekle orada bundan evvel başka Türkler yaşamamıştır demek istemedik; biliyoruz ki gene Türkistanın ortasından çıkıp gelmiş olan (Uratube) liler bu mıntakayı daha çok evvelleri kendilerine Türk yurdu yapmışlardı. Bunlardan da evvel, nice nice Türk kavim ve kabilelerinin bu yerlerde kültür yarattıkları tarih bilenlerce malûmdur. Bu mesele üzerinde aydınlanmak istiyenlere hergün yeni yeni hakikatlerle zenginleşen tarihin sahifelerini tavsiye etmekle iktifa edeceğiz.

Tarih kitablarının şehadetine inzimam eden cografya haritalarının bu beliğ işaretinden sonra Antakya - İskenderun ve havalisinin Türklüğü meselesi münakaşa mevzuu olmaktan çıkıyor ve itiraz kabul etmez bir bedahet haline geliyor.

Büyük tarihimizin ana çizgilerine kırk asır sonra bu geçid resmini yaptırmaktan, pek haklı olarak, duyduğumuz millî haz ve gururla bir daha söyliyelim ki:

«Bugün Antakya - İskenderun ve havalisinde oturan Türkler oralarını en aşağı dört bin sene evvel kendilerine vatan edinmis olan Türklerin öz çocukları, (Hata) lardır.

İsmail Müstak MAYAKON

Çubuk barajı önümüzdeki ay açılıyor

Ankara 21 (Telefonla) — Tesisatı tamamlanmış ve asfalt yolu ikmal edilmiş, filitre istasyonu da kurulmuş olan Çubuk barajı 3 teşrinisanide İsmet İnönü tarafından açılacaktır. Bunun için geniş bir merasim programı hazırlanmış, Ankarada bulunan ecnebiler de dahil olmak üzere 600 kişi davet edilmiştir. Evvelâ yol ve baraj, sonra filitre istasyonu gezilecek ve o gün şehre ilk defa olarak içme suyu isale edilecektir.